UDKAST

VISIONSPLAN 2.0 – det nye Ryvang

(påbegyndt primo 2026, Foreningen for Det nye Ryvang)

Oplægget er udarbejdet af foreningens bestyrelse og trækker på Visionsplanen fra 2024/25 tilført input fra borgermødet på Mølleskolen om visioner for Ryvang (arrangeret af Brugsforeningen Tryg) d. 26. februar 2026.

Visionen Det nye Ryvang i 2028:

'Det nye Ryvang' har fået navnet Huset KNUD (*K*ultur, *N*atur, *U*nivers, *D*emokrati)

Ordene stammer fra borgernes input til en vision på borgermødet i februar 2026. Vi har bundet dem sammen til et navn og har bygget videre på den oprindelige visionsplan (2024/2025) ved at indarbejde mange af de tilkendegivelser, der fremkom ved det møde.

KNUD er nemlig en identitetsmarkør – et navn - som ofte bruges i egnen omkring Ry, f.eks. Knudsø, Knudsøskolen, Knud å og Knudhule. Nogle tænker på høvdingetrolden Knud, der havde stor betydning i området for mange år siden. Men det er nok især det oldgamle ord 'knut', som ligger bag – det betyder knude eller bakke – og er nøglen til det kuperede landskab omkring Ry. Om det er magi og mystik, historie eller natur, så er KNUD også en del af Rys kultur og selvforståelse.

Folk i alle aldre har deres gang og er med i de mange aktiviteter i Huset KNUD, som især er kendetegnet ved:

1. Kultur – mange slags, viden og inspiration, udøvende og kreative udfoldelser (Rys dynamik og ånden fra kunstnerlivet i byen afspejles)
2. Natur – bæredygtighed og livskraft (de enestående omgivelser inspirerer og trækkes med)
3. Univers – rummet for initiativkraft og hvor energier strømmer

4. Demokrati – mødested for alle -stærke som mindre stærke, unge som gamle - fællesskaber, brugerstyring (ånden fra demokratiets vugge på Himmelbjerget afspejles)

Hvert element kan ses og mærkes i indretningen og haven:

Kulturen har f.eks. salen som sted for udstillinger og arrangementer og et ArtLAB Ry som et centralt sted foruden flere værksteder i forlængelse af de mange forskellige, kunstnerisk/kreative foreningers lokaler. Der er også en afdeling for viden og inspiration og ideudvikling. I haven med offentlig adgang foran er der skulpturelle og andre kunstneriske oplevelser.

Nat**u**ren – afspejles i materialer og farver, i arrangementer f.eks. i forbindelse med køkkenet, den lille fælleshave ved indgangen og kreative naturrum for børn. Forbindelser til Søhøjlandets natur er også at finde, f.eks. et lille bakke- og vandlandskab for børn. En del af aktiviteterne foregår desuden i særlige lokaler og ikke mindst ude i naturen.

Universet – Rys mange forskellige energier har en platform at boltre sig på, de kan slippes løs og bygges op med forskellige rammer og udfoldelsesmuligheder være sig f.eks. for unge som gamle, stærke som svage, og på tværs.

Demokratiet - sætter sig igennem ved adgang til de forskellige møderum, og at indretningen og styringen i huset er præget af, at de forskellige brugergrupper sætter deres aftryk. En aktivitet er i øvrigt at lære om demokrati.

Dertil kommer adgang til en række fælles, tværgående og mere administrative funktioner eller fælles infrastruktur.

Husets meget forskellige typer rum gør, at man kan være mange sammen, f.eks. i foreninger, være i mindre grupper eller være sig selv. Adgang har alle medlemmer, hvor de fleste lokaler også har åben adgang for alle, mens andre er forbeholdt særlige formål.

Fællesskaber og aktiviteter i Huset KNUD

Mange af husets brugere er medlemmer af foreninger og andre fællesskaber, som har eksisteret i adskillige år. Det er i flæng:

- Datastuen/Ældresagen
- Flygtninge- og frivilliggruppen
- Miagruppen
- Kaffeklubben
- Mandeklubben
- Billardklubben
- Ry Bryglaug
- Ry Fiskeriforening
- Ry Fortællekreds
- Omstilling Ry
- Lions
- Ry Borgerforening (herunder Havnekoncerterne)
- Colourit'en
- Ry Fotoklub
- Ry Kunstforening
- Læsekredsen (Ældresagen)
- Dagplejemødre
- Træværkstedet

Desuden har en række ytret interesse for at bruge salen, f.eks.:

- Bridgeklubben
- Repaircafé
- Legestuen
- Mølleskolen/Juniorklubben
- Teatersport
- Ung Gnist
- Natteravnene
- Mange sangkor

Inspiration fra borgermødet

Ved et borgermøde med flere end 120 deltagere tilkendegav de fremmødte, hvad de ønskede at der også skulle være plads til og foregå. Det var f.eks.:

- Sang, dans og musik, yoga
- Teater (bl,a. naturteater), rollespil
- Eventværksted, mødested for nye ideer
- Sorggrupper
- Vandregrupper, naturformidling
- Aftenskole, kursusaktivitet og foredrag, læsegrupper, slægtsforskning, lektiecafe, demokratilære, højtlæsning for børn, bilbliotek

- Cafe/madlavning/fællesspisning/kokkeskole/kantine,
- Viden om og arbejde med håndværkstraditioner
- Cykelværksted
- Keramik
- Faglige håndværkstraditioner

Husets hovedindretning

Da Tryg på et tidligt tidspunkt meddelt, at de to sidefløje i det gamle hus skulle indrettes til lejligheder og selve kultur- og foreningshuset skulle være det midterste af den ældste bygning og alt det, som ligger 'bagved' og har adresse Agnetevej 1 (tidligere SFO).

Huset KNUD har som kendetegn den markante og gamle facade ud mod Skanderborgvej, med byens have foran, mens hovedindgangen er fra Agnetevej 1. De to sidefløje i det gamle hus indrettes til lejligheder hhv. for unge og seniorer, idet de forventes klar til indflytning i 2029. Selve kultur- og foreningshuset udgør således hele den midterste del af det gamle hus og alt det nyere bagved.

Ved hovedindgangen findes kernen af de fælles faciliteter, herunder f.eks. køkken og cafe, den store sal, som kan deles i tre med et nyt ArtLAB Ry i den yderste del. Møderum ligger i nærheden, ligesom der er taget hensyn til de respektive 'afdelingers' særlige behov og de fysiske muligheder i komplekset fra start.

Under det gamle hus bor Træværkstedet fortsat i 2028, med det skal udflyttes til bedre lokaler i 2029 og i stedet skal de unge have lokaler og frie muligheder dér. I den mellemliggende periode er der indrettet en ungeafdeling i stueetagen i en af sidefløjene.

Man kan frit komme i cafeen og til aktiviteter, der lejlighedsvist er åbne for alle. Til gengæld vil adgang til dele af huset kræve adgangskort, som forudsætter medlemskab af foreningen.

Livet i huset

Husets aktiviteter er udløbere af de overliggende værdier, Kunst, Natur, Univers og Demokrati, og er særligt præget af, hvad brugerne folk vil lægge kræfter i at sætte i scene i samarbejde med den daglige ledelse.

Til dagligt trækker cafeen, husets ånd og de mange være- og mødesteder folk indenfor spontant.

Den store sal er konstant i brug til adskillige formål af almennyttig karakter. Jævnligt afholdes kulturelle og andre store fælles arrangementer, hvor der kunne kræves entre.

Hele året er der udstillingsaktivitet, for Ry har masser af kunstnerisk orienterede aktører og interessenter, der bruger Ryvang. Nogle af udstillingerne er 'egen produktion' i huset, og andre er udefrakommendes værker. To gange om året arrangeres muligheder for salt, i øvrigt i samarbejde med andre aktiviteter i huset.

En række foreninger og andre fællesskaber har efter særlige aftaler adgang til 'egne' lokaler, for at kunne have sine remedier og særlige indretning. Andre lokaler deles mellem forskellige foreninger f.eks. til mødeaktivitet. Adgang til fælles værksteder og funktioner i øvrigt er åbne for alle efter nærmere bestemmelser.

Brugere er alle

Huset er åbent for alle brugere, i alle aldre og på tværs af tilhørsforhold, være sig som enkeltpersoner (fra gaden) eller som medlemmer af foreninger og andre fællesskaber. Man kan komme i cafeen og til evt. offentlige udstillinger uden adgangskort, når der er åbent.

En række foreninger og andre fællesskaber har efter særlige aftaler adgang til 'egne' lokaler, for at kunne have sine remedier, inventar eller tilpasset indretning. Andre lokaler deles mellem forskellige foreninger f.eks. til mødeaktivitet. Adgang til fælles værksteder og funktioner i øvrigt er åbne for alle efter nærmere bestemmelser.

Indgangspartiet og indretningen gør det muligt at færdes som gangbesværet de fleste steder.

Det er byens hus, men særlige arrangementer retter sig også til folk udefra, f.eks. store kulturelle arrangementer. Turister i området hilses velkomne f.eks. for at høre

om og se noget om Rys liv, introducere egnens mange muligheder og hvad de mange fællesskaber i Ry har på tapetet.

Kommunen har i øvrigt også lokaler og aktiviteter i huset. Det er f.eks. dagplejen og indsats til fordel for sårbare mennesker.

Private og eksterne parter har lejlighedsvist adgangsmulighed til salen og køkkenet på indtægtsdækkede vilkår.

Organiseringen og ledelsen

Huset KNUD er en privat ejendom, ejet af Brugsforeningen Tryg, som har ansvaret for de fysiske og bygningsrelaterede opgaver. Foreningen for Det nye Ryvang, som er brugernes organisation, har ansvaret for drift af aktiviteter i huset. Der er indgået en driftsaftale mellem parterne. Andre parter i Ry er med til at varetage række funktioner og opgaver, og nogle er nævnt nedenfor.

I 2028 har foreningen tilknyttet en daglig leder til at sikre og koordinere aktiviteterne. Brugsforeningen Tryg har en ejendomsfunktionær som sørger for de bygningsrelaterede forhold.

Hertil kommer flere teams af frivillige, der varetager særlige opgaver efter nærmere retningslinjer udstukket af foreningens ledelse.

Der holdes mindst ét årligt udviklingslaboratorium, hvor alle borgere kan melde forslag ind og udvikle nye tiltag.

Ansvaret for de enkelte foreninger og andre fællesskaber i huset har de pågældende selv, ligesom de har deres egen driftsøkonomi, men de er forpligtet til at være medlem af Foreningen for Det nye Ryvang og samarbejde om husets fælles drift efter nærmere aftaler.

Nære samarbejdspartnere for Foreningen for Det nye Ryvang er: Gnisten, Mølleskolen, Ry Højskole, Foreningen Nabolag og Ry+ - alle repræsenteret i et advisory board i 2026. Sammen med dem og med andre er der indgået samarbejdsaftaler om flere nye aktiviteter i huset. Det handler f.eks. om fælles funktioner, arrangementer og drift af enkelte af aktiviteterne. F.eks. drives cafeen som en socialøkonomisk virksomhed i samarbejde mellem foreningen og et lokalt spisested. Visse af ungdomsaktiviteterne drives f.eks. som samarbejder med

Mølleskolen og andre lokale ungdomsinteresser, herunder Natteravnene, hvor det dog er de unge selv, der er primus motor i det daglige. ArtLAB Ry er tilsvarende drevet i et samarbejde mellem forskellige af byens aktører, herunder flere af de ovennævnte foruden en række af de foreninger og instanser, som nu også selv har til huse i miljøet.

Foreningen for Det nye Ryvang startede som en frivillig forening, der er omdannet til en erhvervsdrivende forening i 2028.

Driftsøkonomi og finansiering

Der er adskilte økonomier mellem det ejendomsrelaterede og det aktivitetsorienterede i Huset KNUD. Alle udgifter i tilknytning til ejendommen fysisk set, herunder evt. renovering og vedligehold samt forsikringer, dækkes af Brugsforeningen Tryg.

En huslejeaftale gældende for tre år er indgået med fuld virkning fra 2028. Aftalen beror på en realistisk driftsmodel, hvor brugerne i det daglige, herunder foreninger og andre fællesskaber, ikke mærker forskel på de fleste områder på, om kultur- og foreningshuset er i privat eje eller er en kommunalt drevet enhed. Sikkerhedsstillelse er aftalt med kommunen og Tryg og driftstilskud sikrer, at foreningers og andre fællesskabers udgifter til huset er dækket.

I princippet indgår fire typer aktiviteter med forskellige typer driftsøkonomi: 1. åbne faciliteter, 2. forenings- og mødelokaler/aktivitet, 3. fælles værksteder og funktioner samt 4. store arrangementer.

Som basisfinansiering og dækning af udgifter til husleje og afledte driftsudgifter (vand, varme, el og ½ af løn til daglig leder) modtager foreningen derfor et kommunalt bloktilskud. Det omfatter lokaletilskud til foreninger og andre fællesskaber (der alligevel skulle søges) og det forhold, at Huset Knud rummer kommunale enheder.

Udgifter til drift i øvrigt dækkes af relativt beskedne kontingenter, frivillig arbejdskraft, sponsorater, fundraising og en vis indtægtsdækket virksomhed (f.eks. entre ved særlige arrangementer). De enkelte foreninger og andre fællesskaber har deres egen driftsøkonomi, men skal dele udgifter i forbindelse med særlige anskaffelser af materiel og brug af materialer.

Rengøring og løbende, mindre afledte vedligeholdelsesopgaver er lagt i hænderne på teams af frivillige og foregår efter aftaler med ejeren. Dækning af udgifter til mange mindre, konkrete gøremål undersøges og foregår i vid udstrækning i samarbejde med brugerne.